

[Augsburg], 7. Oktober 1561

An Joachim Camerarius d. Ä.

BSB, Clm 10370, Nr. 278.

Clarissimo viro, D. Ioachimo Camerario etc. Domino et amico suo colendo. Leipzig.

S. D. Aduersa valetudo in causa fuit, cur hactenus nihil scripserim: quae me etiam diutius abesse domo et sumptus facere, et tempus cum molestia perdere coegit. Quare veniam dabis, eoqué magis, quod nihil scriptione dignum a mense Iunio, quo postremas tuas literas acceperam, sese mihi obtulit. Superioribus autem diebus, cum inter alios libros Tertius tuus epistolarum Hessi domino meo fuisset oblatus, arrepta occasione de hortensibus tuis versiculis, in mentionem rerum tuarum incidimus. Quas cum nonnullas habere difficultates διά τε τὴν πολυπαιδίαν καὶ ἄλλας τινὰς ἀτυχίας dixisse, vt tibi graue esset Ioachimum F[ilium] alere in Italia: Cur non inquit, vel vno verbo, mihi significat quid velit, cum meam illi benevolentiam perspectam esse arbitrer? Quid dubitat? Quid verecundatur? Egi gratias, mequé prima quaque occasione verba illa ad te scripturum dixi. Probavit, salutemqüe ascribi tibi iussit, et illud etiam significari: quemadmodum vere proximo petierit, vt hortulis suis hyemis saeuitia vastatis, epitaphium scribebas (quod an ad te scripserim, ἀπιστῶν τῇ μνήμῃ, dubito) sic nunc ijsdem reuirescentibus, τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν καὶ παλιγγενεσίαν esse gratulandam. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτη. ίδοὺ ὑπέθηκά σοι ὑπόθεσιν. τὰ λοιπὰ δὲ σαυτῷ μελήσει. Neque enim mei pudoris est, te virum ista aetate et sapientia monere quicquam. Nostrum quidem vellem Isocraticum illud tenere, μὴ ἀναμένοντα τὰς παρὰ τῶν φίλων δεήσεις, αὐτεπάγγελτον ἐν τοῖς καιροῖς βοηθεῖν. Sed alia est eius ratio, nescio quae. De libris a praedonib[us] interceptis rescripsi iampridem, nisi fallor. τὸ ἀκουσίως γενόμενον συγγνώμης τετυχηκέναι. Iacturam et ipse extenuui alterius libelli, qui τὰ παρὰ Πλάτωνι μαθηματικὰ tractet. Sed tamen is qui Bibliothecae praeest, dicebat, sperare se, te, si quid inde decerpssisses, id studiosis communicaturum esse. Respondi, de eo me non dubitare, si modò quid vile decerpi è fragmentis istis passim interpolatis potuisset. Ego lucubrationum tuarum catalogum desidero. Pauca ex ijs habeo quae Lipsiae sunt edita. Quae autem habeo sunt haec.

Θηριακὰ, ὑπὲρ πταίσματος etc., ἡ τετράβιβλος, θέων, προγymnάσματα, γυμνάσια, ἡ διασκευὴ, Plautus, Pro Muraena, oratio senatoria, ἵπποκομικὸς, Tusculanae, ὁδοιπορικὸν, oratio de artium studijs, τὸ ἐνύπνιον, ὁ τούτου ἐπίλογος, Vita Hessi, πίνακές τινες γενέθλιοι, κατηχισμὸς ἔλληνιστὶ. Latinum Catechismum καὶ τῷ ἐπιταφίῳ recuperare nequeo. ὁ πρεσβευτικὸς, Περὶ ἀπιστίας, περὶ βασιλείας, Ostenta, ἐπιγράμματα καὶ χρησμοὶ, χρονολογία, ἡ α' καὶ β' ἱλιάδος, τὰ εἰς Σοφοκλέα, Delectae epistolae graecolatinae, Theognis, Syracides, ἀριθμολογία ἡθικὴ, Capita pietatis, Castigationes Quintiliani et Macrobij, Annotationes in Varennum. Editionem Officiorum, Castigationem vtriusque grammaticae Mel[anchthonis], Papalem nancisci non potui. Gesnerus μεγαλοπρεπῆ τινα te premere adhuc et exornare scribit, quae iam vltra nonum annum pressa, vtinam tandem prodeant in lucem. Neque dubito, quin Papa vester multa excuderit, quae Gesnerus vnā mecum ignorarit. Quae valde desidero, sed frustra, propter Bibliopolarum nostrorum auariciam et inscitiam. Quòd si a Papa ipso impetrari posset, vt quicquid tuum vnquam excudit, ad me vno fasciculo mitteret: liberaliter ei satisfacerem. Parui isti libelli, cum saepe plus eruditionis et fructus habeant, quam prolixii multorum commentarij, facile intercidunt. Quod etiam atque etiam cauendum tibi est, ne opera tua mutilata edantur. Neque enim dubitare debes, quin eadem conditione sis futurus, vel viuens vel mortuus, qua Erasmus, Budaeus, Viues, Bembus et alij. Neque verò integrum corpus fuerit, cui vel minimus digitus defuerit. Atque haec de tuis lucubrationibus, quas tibi confirmare possum ex multorum

testimonijs, pluris fieri ab exterarum nationum eruditis, quam vllijs Germani. De meis nugis vt aliquid scribere audeam, humanitatis tuae et aequitatis fiducia facit. Edidi superiorib[us] nondinis Epicteti enchiridion et Tabulam Cebetis. Simplicij et Arriani commentarios se proximè cum Enchiridio coniuncturum, vnaque Nicephorum Gregoram, inter Choniaten et Chalcocandylem interiectum, editurum pollicetur Oporinus noster, idemqüe flagitat, vt reliquos oratores veteres conuertam, vt vno volumine omnes edi possint. Labor esset semestris, si valerem commodius et minus alijs negocijs impedirer. Nunc praestare videtur, vt is labor alijs relinquatur, et δεύτεραι φροντίδες a me scribantur, ad corrigenda errata peruersiorum mearum. In quo si potestatem dederis censura et ope tua vti cupio. De stylo corrigendo planè desperau: ἀφεὶς οὖν τὸν λεκτικὸν τόπον, περὶ τὸν πραγματικὸν φιλοποεῖν κέκρικα, vt germanus¹ sensus autorum lectori constet. Non dubito quin exorituri sint, qui Isocratem, Aeschinem, Demosthenem Latinus et ornatius conuertant. Sed tamen multi ex istis in multis ἀλλοφρονέουσιν ἔοικέναι μοὶ δοκοῦσι, meqüe in multis rectè reprehendere, in nonnullis ipsi magis esse reprehendendi. Ne igitur ἐρήμην ἀλῶμεν, et graecae linguae studiosi verborum ampullis decipientur: rem mihi facturus non inutilem videor: si errores meos publicè professus fuero, et lectorem de locis obscuris et dubijs admonuero: nihil fortassis aequiores habiturus Criticos, sed tamen functus officio fuero μετανοήσας προνοεῖν οὐ δυνηθεὶς. Quid censes? An hoc quoque labore supersedendum, et philosophandum potius? Iucundius hoc posterius, illud laboriosius et fortassis etiam turpe atque inutile. Nam semel emissum volat irreuocabile verbum, et vt vulnera sanentur, cicatrices tamen semper apparebunt, et alij fortassis idem praestabunt melius, ocio et eruditione instructiores. Rescribe quaeso quid tibi videatur, breuiter καὶ μηδὲν ὑποστέλλόμενος. Etsi enim me κακοηθὲς scribendi tenet: non tamen id est insanabile. Libenter tibi parebo, quem verè et candide iudicare scio, modò caueas, ne quid amori mei des, vt Oporinus facit, quo autore tot chartas contaminau, non tam spe famae quam timore famis, quae quidem nunc me parum solicitat στέργοντα τὰ παρόντα et nihil amplius desiderantem. Oetingenses mei comites et Schertlius miles, conscripto milite de finib[us] disceptaturi dicuntur, vt et superiore anno hoc ipso mense factum. Vereor excidium patriae meae, et ex hac parua belli scintilla incendium latius vagaturum. Vale. et loquacitati ignosce. Nonis Octobris. 1561.

Hiero[nymus] Wolfius
Tuus.

1. et 2. librum epistolarum Hessi nondum hic vidimus? Editiné sunt, an edendi?

¹germanus] Germanus Hs.